

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite: Lausuntopyyntö TEM/1833/00.04.02/2015

Valtioneuvoston asetus saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista / asetuksen uusiminen

Etelä-Savon maakuntahallitus antaa saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista annetun valtioneuvoston asetuksen uusimisesta seuraavan lausunnon:

Saaristolain 3 §:n mukaan saaristoalueisiin voi kuulua paitsi ilman kiinteää tieyhteyttä olevat pysyvästi asutut saaret myös muut saaret ja mantereen alueet, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavia.

Voimassa olevan saaristoasetuksen mukaan Etelä-Savossa saaristokuntia ovat *Enonkoski, Puumala ja Sulkava*.

Lisäksi seuraavissa kunnissa oleviin saariin, joihin ei ole kiinteää tieyhteyttä sekä suluissa mainittuihin saariin ja muihin alueisiin, joihin on kiinteä tieyhteys sovelletaan saaristokuntaa koskevia säännöksiä.

Hirvensalmi (Puulasalo, Vahvaselkä, Kilinkylä, Väisälänsaari)

Mikkeli (Hirvensalo, Keljunniemi, Piekälänsaari, Pihlajasalo, Piskola, Pitkälahti, Saukonsalo, Ylivesi, Heiniemi-Himalansaari ja Liiansaari-Laamansaari-Houtunsaari)

Savonlinna (Pellossalo, Pitkälä, Hirvasranta, Ranta-Kaartila, Loikansaari, Tervassaari, Liistonsaari, Mikkolanniemi, Kommerniemi, Kiviapaja, Oravi, Ahvensalmi, Sorsasalo, Saukonsaari, Vaahersalo-Pöllänsaari, Enanniemi-Vaara-Sääsänniemi-Putkiniemi, Ruokoniemi-Kaidansaari-Mäkrä, Tavisalo-Hälvä-Herttuansaari, Rauvanniemi-Hevossalo, Pihlajaniemi, Paasniemi-Valkeisniemi ja Vasarasalo-Ilvessalo-Kivijärvi-Pirttimäki)

Etelä-Savon saaristo-osakuntien teettämässä, Etelä-Savon maakuntaliiton rahoittamassa, Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatian laatimassa selvityksessä on arvioitu järjestelmällisesti saaristoisuudesta ja vesistöisyydestä aiheutuvia kustannuksia, ja sen mukaan nykyinen valtioneuvoston asetusjärjestelmä 2015 ei kohtelee oikeudenmukaisesti saaristoisia ja vesistöisiä kuntia.

”Saaristoisuuden ja vesistöisyyden vaikutukset kuntien kustannuksiin Hirvensalmella, Mikkeliissä ja Savonlinnassa” (Vatanen, Eero & Rautiainen, Simo 2015) -selvitys on ladattavissa osoitteesta

https://www2.uef.fi/documents/1145887/1146339/Rap2015_2.pdf/b92c8e96-fd21-4dc9-9636-422af3b44f81

Maakuntahallitus pitää, saaristoväestön määrän, vaikeiden liikenneolojen ja palvelujen heikon saatavuuden perusteella tärkeänä, että valtioneuvosto nimeää saaristoasetuksen uudistuksessa

*Enonkosken, Puumalan Sulkavan
Savonlinnan
Hirvensalmen ja Mikkelin*

edelleen saaristokunniksi,
uudeksi saaristokunnaksi sekä
saaristo-osakunniksi.

Savonlinnan nimeäminen saaristokunnaksi on perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Savonlinnan saaristo-osat ovat kuntaliitosten myötä laajentuneet myös liitoskuntien Savonrannan, Kerimäen ja Punkaharjun alueelle. Saaristo-osien pirstaleisuus ja pitkät etäisyydet palvelujen äärelle lisäävät kustannuksia.
- Savonlinnan keskusta-alueen sijainti saarilla lisää kustannuksia sekä infrastruktuurin että käyttömenojen osalta.
- Myös Savonlinnan ulkoisen saavutettavuuden turvaaminen tuo kaupungille lisäkustannuksia, etenkin kun eri liikennemuotojen kaavailemat supistukset uhkaavat jättää kaupungin julkisen liikenteen osalta lähes mottiin.

Kokonaisuudessaan saaristaisuuden ja vesistöisyyden aiheuttamat kustannukset ovat Savonlinnassa noin 3 miljoonaa euroa vuodessa.

Tämän lisäksi Etelä-Savon maakuntahallitus esittää, että

- a) valtionosuuslakia ja – järjestelmää tarkistetaan niin, että saaristo-osakunnille palautetaan valtionosuusuudistuksessa menetetyt valtionosuudet, ja
- b) syrjäisyysluvun laskentaa kehitetään niin, että laskennassa otetaan huomioon todelliset asiointietäisyydet linnuntie-etäisyyden sijaan. Saaristaisuuden määrittelyssä pitäisi entistä vahvemmin ottaa huomioon myös kiinteän tieyhteyden parissa olevat saaret, joiden saavutettavuus on kuitenkin selvästi heikompi kuin mannerasutuksen.

ETELÄ-SAVON MAAKUNTAHALLITUS

Pentti Mäkinen
Maakuntajohtaja

Soile Laitinen
Va. kehittämisspäälikkö

LIITE

Saaristoväestön määrä ja osuus kunnan väestömäärästä (31.12.2014)

Saaristokunnat:

ENONKOSKI

159 asukasta/ 10,6 %

SULKAVA

600 asukasta/ 21,5 % *)

PUUMALA

389 asukasta/ 16,9 %

*) Sulkavan osalta aikaisemmasta tulkinnasta on virheellisesti jäänyt pois Sulkavan kaakkoisosa (Lohikoskesta etelään)

Saaristo-osakunnat:

HIRVENSALMI

346 asukasta/ 14,9 %

MIKKELI

162 asukasta/ 0,3 %

SAVONLINNA

1810 asukasta/ 5,0 %